The Hebrew Journal

THE ONLY JEWISH DAILY IN ONTARIO.

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No. 854 | Toronto Tuesday December 7th 1915 | ראש חדש טבת פרשה ויגש תרעו זעקסטער טאג חנוכה | דינסטאג 7־טער דעצעמבער 1915 | PRICE: 1 CENT

A. S. Freidus
c/o The New York
Public Library
476 Fifth Ave.
NEW YORK CITY

גריכישער קעניג געגען די עלליים

גריכישער קעניג געהט פראטעסטירען

אטהענס דעצעמבער 6

קאנסטאנטין דער ערשטער, קעניג פון גריכענלאנד, האט פאר א קאריעס באנ־דענט געזאגט פאלגענדעס:

אויב די עליים וועלען מיך פערזוי־כערען דאס אין פאל זיי ווערען צוריק גע־טריבען אויף גריכישער טעריטאריע וועלען זיי בעטראכטען די באלקאנען שפיעל צו ענדע און זיי וועלען זיך פערפאסען און ארויף אויף זייערע שיפען און וועלען פער־לאזען גריכענלאנד, וועל איך פון מיין זייט גאראנטירען זיי צו בעשיצען מיט מיין גאנצער ארמיי, זיי זאלען זיך קענען צוריקציהען, נעמען די דייטשען בונדנארן אדער אנדערש ווער, און זיי ראטעווען פון געפאהר. אין אזא פאלל וועל איך דאס בען א רעדנער צו בעשיטצען מיינע גרענ־צען און דאס וואלט ניט אריינגעצויגען גריכענלאנד אין ווייטערע צרות. בעס־אבער לאז איך ניט טהאן.

"די עליים פאדערען פון מיר צו פיעל", איז דער קעניג ווייטער ארויס מיט לשון "זיי זוכען ארויסצוטרייבען גריכענלאנד פון איהר נייטראליטעט. זיי קומען אויף סערען גלייך ווי זיי וואלטען זייערע גע־גריכישער טעריטאריע און אין איהרע וואס ווען.

ביי נויטילא האבען זיי פערגיכטעט רעזערוואארען פון עפעראלעאמס וועלכע האבען געהאט דעם צוועק צו טויטען הייר שערילען אויף אויסרייד דאס די דייט־שען קענען זיי פיליייכט נוצען פאר זייערע סובמארינס. זיי שטעלען אב גריכישע שיפען און רואיגירען גריכישען האנ־דעל ווי זיי האבען געטהאן מיט אמעריקא

נער שיפען; זיי ווילען פערכאפען אנ־זערע אייזענבאהנען אין איצט פאדע ען זיי דאס מיר זאלען אוועקנעהמען דיא טרופען וואס פערטהיידיגען גריכישע גרעניצען, אין לאזען מיין לאנד אפען פאר אן אינוואזיאן אדער. וועלכע עס איז אריינדרינגעניש פון א שונא.

"איך וועל דאס ניט טהאן! איך בעשטעה צו דיסקוטירען שכל־דיג וועלכע עס איז ניש קשה־לעכע פארשלעגע. אויף זיי דאס מיר זאלען אוועקנעהמען דיא טרופען וואס פערטהיידיגען גריכישע גרעניצען, אין לאזען מיין לאנד אפען פאר אן אינוואזיאן אדער. וועלכע עס איז אריינדרינגעניש פון א שונא.

"איך וועל דאס ניט טהאן! איך בעשטעה צו דיסקוטירען שכל־דיג וועלכע עס איז ניש קשה־לעכע פארשלעגע. אויף צוויי זאכען מיט אמאל אבער וועל איך ניט בעשטעהן, און וועל ניט צושטימען. גריכענלאנד וועט קיינער ניט ארויסצווינ־גען פון איהר נייטראלער לאנד. גריכענ־לאנד וועט אויפהאלטען איהר זעלבסט־שטענדיגעס רעכט צו פערטהיידיגען זיך אין א צוויטה."

"און ווי וועט זיין ווען די עליים ווע־לען נעהן מיט אייך מיט בייזען?" האט מען געפרעגט דעם קעניג.

"דאן וועלען מיר פראטעסטירען צו דער גאנצער וועלט אז מיין פערגוואלטיגע אונאבהענגיגקייטס רעכטע. מיר וועלען פאסיוו זיך שטעלען דאנעבען, אווי לאנג ווי עס וועט פאר אונז זיין מעגשליך מעגליך צו ווערען געצוואונגען צו נעהמען אזעלכע שריטע וואס קענען פי־לייכט זיין שעדליך צו די פרייהייטען און צום גליק פון אונזער פאלק."

"און ווי וועט זיין אז איהר וועט לענגער ניט קענען אויסהאלטען?"

"דאן וועלען מיר דעמאביליזירען אונ־זערע ארמייען און וואר־טען און וואר־טען. און ציקוקען וואס עס קומט ווייטער פאר. וואס נאך קענען מיר טהאן?"

סערביען האט נאך אן ארמיי פון 200 טויזענד

פאריז דעצעמבער 6

"בעסערע צייטען קומען באלד פאר סערביען", האט געזאגט דאקטאר מ. ר, וועסטניטש, געוועזענער סערבישער אמ־באסאדאר אין פאריז, און איצטיגער סער־בישער פינאנץ מיניסטער, ניט לאנג צו־ריק בעשטימט, אין אן אינטערוויו וואס ער האט געהאט מיט א פערטרעטער פון די "טאן".

"אונזער ארמיי וועלכע האלט זיך אין איין צווייקציאנען פאר די לעצטע צוויי מאנאט, אהן אביסעל רוה, געהט איצט זיך רעפארמירען.

זיי זיינען געווען געצוואונגען זיך צוריק צו ציהען ווייל די עליים זיינען ניט פערטיג געווען מיט נעגוט חיל אין דיא באלקאנען די טרופען לאנדען איצט טעגליך. זיי וועלען האבען די מיטארבייך טערשאפט פון דער סערבישער ארמיי פון 200 טויזענד — איך איבערטרייבט ניט — 200 טויזענד.

"מיר וועלען נאך האבען נצחונות אין נצחונות ווי דיעזע פון פערגאנגענעם דע־צעמבער.

גריכישע רעגירונג ניט איינשטימיג מיט איהר פרעסע

לאנדאן דעצעמבער 6

אין אטהענס איז ארויסגעלאזען געווא־רען אן אפיציעלע ידיעה דאס די גריכישע פרעסע רעפרעזענטירט ניט די גריכישע רעגיערונג, וועלכע אנד, ווי מען דענקט, אפטימיסטיש בנוגע אן ערפאלגרייכע שלי־סונג פון פריעדען. עס ווערט אבער ניט אנגענעבען די גרינדע אויף וועלכער דיע דער אפטימיזם באזירט און דערפאר מאקי שפיגעלט ער זיך ניט אב אין דער פרעסע און אין דער עפענטליכער מיינונג פון אט הענס אדער פון לאנדאן.

150 טויזענט פרויען פערנעמען די ערטער פון די מענער

לאנדאן דעצעמבער 6

פרויען וועלען פערנעהמען די פלעצער פון 150 טויזענד מלערקס וועלכע זיינען בעשעפטיגט פון דער רעגיערונג, און וועל־כע וועלען איצט פאר אזען זייערע פלע־צער כדי צו געהן אין קריעג.

נעווס וועלען די פרויען און דיא שוועסטער פון די העקרוטען קריעגען דעם פארצוג פאר אזא וואכאנס. מעהר וי 300 טויזענד רעגיערונגס קלערקס זיינען בע־שעפטיגט אין ענגלאנד וועלכע זיינען פון מיליטערישער עלטער, א גרויסער טהייל פון זיי זיינען אבער פיזיש אונפעהיג פאר דער ארמיי און אנדערע ווייערער זיינען אפעציאליסטען אין זייער פאך און זיינען אזוי וויכטיג פאר דער רעגיערונגס אב־טהיילונג אז מען קאן זיך אהן זיי ניט בע־נעהן.

פרויען, נאכדעם ווי זיי וועלען א קור־צע צייט לערנען אזן זיין פעהיג צו טהאן די ארבייט פון די מענער, וועלען פריינען די זעלבע ווייידזשעס ווי די מענער וועל־מענס שטעלעס זיי וועלען פערטרעטען.

לאזט איבער זיין פרוי

ווילאם הענרי פערקעס, אן ענגליש־שפרעכענדער איז שבת אבענד אוועק פון דער היים 18 לייק פראנט, און איז ניט צוריק געקומען.

אין אבענד האט ער זיך צוואוער־טעלט מיט דער פרוי, ווייל זי האט איהם פארגעוואורפען אז ער זאגט א ליגען, און ניט ערקלערענדיג קיין זאך, איז ער אוועק.

ער איז 58 יאהר אלט, פון מיטעלער הויך, דיק און גרויע האר. ער איז געווע־זען לעצטענס בעשעפטיגט אלס א ליי־בארער בייס בוען דעם יוניאן סטיישאן.

ווער עס ווייסט פון איהם, דארף רחמנות האבען אויף זיין עלענדער פרוי ריסשעל פריקעס, וועטען ער האט גע־לאזען גאנץ הילפלאז און איהר לאזען ווי סען וועגען איהם.

באזאר צו שטיצען די פרץ שולע

דער פרויען פעראיין פון פרץ שולה האט אראנזשירט איהר קומענ־דען מיטוואך דעם 15־טען א באל אין באזאר פון וועלכען דער גאנצער פראפיט וועט געהן פאר דער פרץ שולה.

פריינד פון אידישע ערציהונג דאר־פען זעהען, אז די אונטערנעהמונג זאל זיין אן ערפאלג.

צוויי טויט און פיעלע פערוואונדעט פון אן אויפרייסונג

דזשארדזש קייליאר פון 37 יארמוט ראד אין ווילאם ראסס פון 133 מיטשעל סטריט זיינען אבגעבריכען געווארען אויף טויט און פיעלע אנדערע ארבייטער זיינען שווער פערוואונדעט געווארען. ווען א בוי לער אין די גרעי מאשינערי מאנופעקטשי־רינג קאמפאניע אויף'ן קארנער טשיערטש און וועלינגטאן סטריט האט אויפגערי־סען.

אין דער אויבענדרעמאהנטער פעק־טארי זענען בעשעפטיגט ארום הונדערט ארבייטער עס איז דארט אויף איינגע־פיהרט אז פאר דער ארבייט קומט פאר א רעליגיעזע צערעמאניע. דערצו ווערט גע־נעבען, דער ארבייטער א האלבע שטונדע פון 7 אין דער פריה ביז 7.30

אין דער צייט איז טאקי פארגעקומען דער עקסידענט דיארבייטער וועלע זיינען בעשעפטיגט אין בוילער רום 5 אין צאהל האבען איינגעהייצט אונ־ערקטיגט אלעס ווען פליצלונג האט א טרויב פון בוילער עקספלאדירט און די זוהיגע פאר־רע האט געטומען פערפלייצען דעם גאנ־צען צימער.

די צוויי אויבענדערמאהנטע ארבייט־טער וועלכע זיינען געשטאנען נאהענס צום בוילער זיינען גריך אבגעבריכען גע־וואָרען, די אנדערע וועלכע זיינען געשטא־נען פון דער ווייטען זיינען בלויז אבגע־קומען מיט וואונדען, די וואונדען זיינען אבער אזעלכע געפעהרליכע אז עס זיינען דא קליינע איינסיכטען אויב זיי וועלען בלייבען לעבען, ווי אזוי דער עקסידענט האט פאסירט איז אונבעוואוסט.

א רושיטר וועלכע איז אפיינטעט גע־וואָרען פון דעם שיעף האראנער צוזאמען מיט אן עקספערט ווערען עס אונטערזו־כען.

אלע אנגעשטעלטע פון דער אויבענ־דערמאהנטער פאבריק האבען זיך עגט־אנט ארויסצוגעבען וועלכען עס איז סטייטמענט וועגען דעם עקסידענט.

ניט אוועק אלע איהרע סייזוינגס פאר די מלחמה קרבנות

אונזערע ערוואקסענע מאמעס און טאטעס, מעגען זיך ארונטערנעהמען א ביישפיעל פון זייערע קינדער, ווי אזוי צו העלפען די מלחמה קרבנות.

בערטהא זלאטקין, א קליינע 10 יאהרינע מיידעלע, וועלכע וואוינט אין 12 עזומיר סטריט, האט פאר פיעלע חדשים געשפארט פון איהר "שפענדינג מאני", און איהר איז געלונגען אבצושפא־רען א דאלאר מיט פופצעהן סענט. פאר די אבגעשפארטע געלד האט זי געדענקט צו מאכען א חנוכה פארטי.

אבער ווען זי האט שוין געוואלט נעהמען צוגרייטען עס, האט זי זיך דער־מאהנט אין איהרע פיעלע אידישע ברי־דערלאך און שווענטערלאך וואס ניט נור האבען זיי ניט אויף קיין "פארטיס", נאר זיי האבען אויף ניט אויף ברויט און מיך.

ניט לאנג נעדענקט, האט זי בעשלאסען דאס געלד אבצוגעבען פאר די מלחמה קרבנות, אנשטאט א "פארטי", און מיט טרעהרען אין די אויגען, מיט פרייד־טרעהרען, האט זי געכטען איהרע "סיי־ווינגס" געבראכט אין "אידישען זשור־נאל."

האט ניט קיין מזל צו ווערען א סאלדאט

אפילו צו קענען ווערען א סאלדאט דארף מען אויך האבען גליק.

לעצן פראטס, איז א אידישער פער־לער וועלכער וואוינט אויף באלמי ביעטש אין פאר די לעצטע צייט, האט ער זיך שוין עטליכע מאהל פארגעשלאגען אלס א רעקרוט פאר'ן "דעד קראס" ווייל אין דער רוסישער ארמיי האט ער אויך גע־דיענט אין דיעזער אבטהיילונג. יעדעס מאהל ווייזט מען איהם אבער צוריק, צי ליעב זיין קורצע ראיה, אין מיר פראטס'ן איז דארום ניט בעשערט אנצוטהאן א "קהאקי" יוניפארם.

קאנטאר וולאדאווסקי צוריק אין טאראנטא

קאנטאר ב וולאדאווסקי איז פארגעג וואך געווען איינגעלאדען מיט זיין כאר קיין דעטראיט לכבוד דער ערפענונג פון דער נייער רייבער און שעהנער שולל שערי צדק.

זיינע קאנצערטען זיינען דארט געווען א גרויסער ערפאלג. (איך האב "אם פריהער ערווארטעט, הבחור הזעצער.)

איצט איז ער — מיט זיין כאר — ווידער דא מיט אונז און זעט ווידער זיינגען.

היינט

וועט קריטשמאר יזראעלי רעדען אין לריק טהעאטער.

לעזט דעם אדווערטייזמענט אויף אן אנדער ארט אין דיעזען נומער.

זאגט עס אייערע פריינד!

1־טער קריעגס־ראט אין פאריז

באריז דעצעמבער 6

היינט איז אבגעהאלטען געווארען דער ערשטער קריעגס ראטה אין וועלכען בערטרעטער פון אלע עליים האבען אנ־שהייל גענומען. גענעראל ז'שאפר איז גע־ווען פארזיטצענדער.

גענעראל גיליינסקי האט פערטרא־טען רוסלאנד גענעראל פארדא האט רעפ־רעזענטירט איטאליען און גענעראל סטע־פאנאוויטש — סערביען.

דיסקוסיע קריעגס פלע־גען פארקומען צווישען די ענגליש־פראנצויזישע מי: טעדיש פיהרער בלויז דאס איז אבער גע־ווען דער ערשטער גרויעער קריעגס ראט פון אלע עליים.

ווער עס האט פערטרעטען ענגלאנד ווערט אין דער פארזיכטיגער מיינונג אנגעגעבען.

גריכענלאנד וועט צופרידענשטעלען די עליים

אטהענס דעצעמבער 6

עס איז היינט בעריכטעט געווארען פון א זיכערער קוועלע דאס עגגע קאנסטאנ־טין וועט קירצליך געבען א פערזיכערונג צו די עליים דאס זייערע פאדערונגען וועל־לען נאכגעגעבען ווערען. פאלשטענדיג.

גריכענלאנד וועט עס פיליייכט ניט ערקלערהערן אזען אבער דער גאנצער וועלט זי וועט עס אבער אזוי טהאן אז עס וועט קיין צווייפעל ניט בי יבען וועגען דעם אין פאריז אדער אין לאנדאן.

דער קריעגס־ראט

פאריז דעצעמבער 6

"בעסערע צייטען קומען באלד פאר סערביען", האט געזאגט דאקטאר מ. ר, וועסטניטש, געוועזענער סערבישער אמ־באסאדאר אין פאריז, און איצטיגער סער־בישער פינאנץ מיניסטער, ניט לאנג צו־ריק בעשטימט, אין אן אינטערוויו וואס ער האט געהאט מיט א פערטרעטער פון די "טאן".

"אונזער ארמיי וועלכע האלט זיך אין איין צווייקציאן פאר די לעצטע צוויי מאנאט, אהן אביסעל רוה, געהט איצט זיך רעפארמירען.

זיי זיינען געווען געצוואונגען זיך צוריק צו ציהען ווייל די עליים זיינען ניט פערטיג געווען מיט נעגוט חיל אין דיא באלקאנען די טרופען לאנדען איצט טעגליך. זיי וועלען האבען די מיטארבייך טערשאפט פון דער סערבישער ארמיי פון 200 טויזענד — איך איבערטרייבט ניט — 200 טויזענד.

"מיר וועלען נאך האבען נצחונות אין נצחונות ווי דיעזע פון פערגאנגענעם דע־צעמבער.

נגעלד געשיקט

מר. ה. ווייזנבערג, שיקט געלד קיין בוסלאנד גרוים מאנעם קורס.

37

סענט (פארזרוכעל)

מיר שיקען איך טעלעגראפיש

מר. ה. ווייזנבערג, דער אדריסגעבער פון „זשורנאל" מיינגס בלויז די מזבה פון די וואס שיקען, אז זייער געלד זאל אנקומען שנעל, ריכטיג און פאר־דעם בעסטען קורס פריי.

לאקאלע פאסירונגען

נעכטען אין דער פריה זיינען אהער אנ־געקומען ארום 60 הונגע פערוואונדעטע סאלדאטען וועלכע האבען זיך צוריקגע־קעהרט פון שלאכט פעלד.

זיי זיינען בעגעגענט געווארען פון א ספעציעלער רעסעפשאן קאמיטע. א מי־ליטערישע זוי אויף א ציוויליע. תוך די פערוואונדעטע פון די סאלדאטען, עלשע־רען, ברידער, שוועסטער, און גלאט פריינד.

די סאלדאטען זיינען אבגעפיהרט גע־ווארען צו דער סאלדאטען האוס אויף קא־ערדזש סטריט וואו זיי האבען בעקומען א פיינע איינגאנאהמע.

הערי ראהער, א ציוטינגס פערקיו־פער איז נעכטען פארגעבראכט געווארען אין פאלס קאורט אויף דער קלאגע דאס ער האט פערקויפט די "קוויקערס איז" אזא צייטונג וועלכע שרייבט וועגען רי־עגס און ניט איבער וועגען פערדלאך און ,עוויגסען איידער די פערדלאך לויפען נאר אין דאס טהאר מען ניט. עס הייסט בו־מינג.

לאיער ראבינעט פאר'ן אנגעקלאגטען זון קראון אטורני קיידלי, האבען געראט א נאנצען שטרייט, איבער דער נאנצער זייס און דער דזשארדזש האט ערקלערט אז ער וועט וועגען דעם ארויסגעבען זיין נכטשיידונג פרייטאג.

פרענק באגלער אין מייק סטרוקאל, נוייי ריסען זיינען זונטאג אריין אין א עסטאראנט, אין 517 קווין סטריט וועסט און האבען פערלאנגט עטוואס צו עסען.

מען האט זיי גענעבען עסען, אבער אין עסען, איז זיי ניש געפעהלען געווא־רען. האבען זיי נעטומען אויסדריקען זייער פראטעסט אויף א עסן רוסישען אופן. זיי האבען ציבראכען אלעס וואס עס איז זיי צום האנד געקומען, און צום סוף האבען זיי נאך געשלאגען די ווייטרעס.

זיי זיינען ארעסטירט און געבראכט געווארען אין קאורט, וואו זיי זיינען בע־שטראפט געווארען צו 5 דאלאר און לאס טען.

הערי ראקאטש א פערדלער איז אב־געשיקט געווארען צו א רושיטר אויף א קלאגע פון קויפען גענגבעטע זאכען.

לינגענדיג אויף א שטוהל אין זיין אפיס אויף'ן קארנער קאלעדזש און באלטהורסט סטריט איז דקטאר מינס, א דענטיסט געפונען געווארען טויט נעכטען נאכמי־טאג.

בריעף אין רעדאקציע

צוויי בריעף אדרעסירט צו אב. בע־קער 60 קענזינגטאן עוועניו, געפינען זיך אין אפיס פון אידישען זשורנאל.

די בריעף קומען פון זיין ברודער וועל כער אין א ד־יענס געפאנגענער.

די נעטליכע "סאראה" קראנק

פאריז דעצעמבער 5

סאראה בערנארד, די בעריהמטסטע ווערט אקטריסע ליידעט פון אן אנגריפע אויף די לונגען.

איהרע דאקטוירים האבען אנאנסירט נעכטען אבענד אז זי ליידעט אויף פון א שטארקען פיבער, אבער איהר צוישטאנד איז ניט אזעלכער פאר ווערען מען דארף זיך שרעקען.

די לעזער וועלען זיך ערינערען אז מיט א קורצער צייט צוריק האט די געט ליבע סאראה איבערגעטראגען אן אפע־ראציאן אין וועלכער מען האט איהר אב־געשניטען א פוס.

א רעוואלוציאן אויף א כינעזישע שיף

שאנחאי דעצעמבער 6

די מאנשאפט פון דעם כינעזישען קרייצער טשאהא־הא, האבען רעוואלטירט און האבען אנגעפאנגען צו באמבארדירען, דעם דארטיגען ארסענאל.

ווי די טעלעגראמעס פון דער כינע־זישער הויפט שטאדט פעקין אין שאנכאי מעלדען האבען די רעוואלוציאנערען דארט געמאכט גרויס שאדען, און צוויי אנדערע קרייצערס זיינען נעבראכט געווארען אום איינצושטעלען די רעוואלוציאנערען.

עס האט זיך אנגעפאנגען א נאנץ הייסע שלאכט צווישען די צוויי קרייצערס פון דער רעגיערונג און דעם קרייצער מיט די רעוואלוציאנערען.

די רעוואלוציאנערען האבען זיך אבער ניט אונטערגעגעבען ביז זייער שיף האט זיך אנגעצונדען.

בלויז דריי פון די רעוואלוציאנערען זיינען געטויטעט געווארען.

אן אבטהיילונג פון ארום 40 רעוואר־לוציאנערען האבען אטאקירט די טשאפעי פאלס סטאציאן און האבען דארט גע־וואָרפען דריי באמבעס וועלכע האבען אויפגעריסען אין איין אפליצי בעאמ־טער איז געטויטעט געווארען און עטליכע פערוואונדעט, אבער ווען אנדערע סאלדא־טען זיינען אנגעקומען זיינען די רעוואר־לוציאנערען אנטלאפען.

די שפעטערדיגע טעלעגראמען פער־זיכערען אז אלעס איז שוין שטיל איינגע־אדרעגט אבער ווי עס ווייזט אויס פאנגט זיך ערשט אן א נייע רעוואלוציאן אין כינא.

דער אידישער זשורנאל טופס קירצליך אין א גרעסערען פלאץ 251-253 קווין סטריט וועסט